

Arbets- och näringsministeriets publikationer • Regionerna • 3/2017

Platsbaserad regionutveckling som strategisk kompass

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Platsbaserad regionutveckling som strategisk kompass

ISSN webbpublikation 1797-3562

ISBN webbpublikation 978-952-327-188-3

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare	Arbets- och näringsministeriet Företags- och regionavdelningen		Utgivningsdatum 31.1.2017	
Författare	Ilkka Luoto & Seija Virkkala, Vasa universitet, regionvetenskap			
Publikationens namn	Platsbaserad regionutveckling som strategisk kompass			
Publikationsseriens namn och nummer	Arbets- och näringsministeriets publikationer, ANM-rapporter 3/2017			
Publikationens tema	Regioner			
Publikationens delar/ språkversioner	finska, svenska, engelska			
Referat	<p>Platsbaserad regionutveckling är strategisk politik där man identifierar lokala problem och resurser och utvecklar regionen tväradministrativt i omfattande samarbete med aktörer i regionen. Utgångspunkterna för denna publikation baserar sig på boken <i>Platsbaserat samhälle som perspektiv</i>. Boken publicerades av arbets- och näringsministeriet sommaren 2016 och består av 13 artiklar. I publikationen struktureras det i boken presenterade innehållet i det platsbaserade perspektivet med hjälp av aktörsperspektivet som grundar sig på en Quadruple Helix-modell.</p>			
Nyckelord	platsbaserat perspektiv, regionutveckling, regionalpolitik			
Ärendenummer				
Finansiering/förläggare				
	ISSN (tryckt)	ISBN (tryckt)	ISSN (webbpublikation) 1797-3562	ISBN (webbpublikation) 978-952-327-188-3
	Sidantal 13	Språk svenska	URN URN:ISBN:978-952-327-188-3	
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi			

INNEHÅLL

Förstärkning av regioners verksamhetsförutsättningar	5
Regional variation och nätverksstrukturer	5
Från regionblint mot platsbaserat	6
Platsbaserat har fyra hörnstenar	7
Landskapsreformen en utmaning för förvaltningen	7
Civilsamhälle och delaktighet	9
Smart specialisering som motor i regionekonomi	9
Regional verkningsgrad och lokal kunskap	10
Modell för platsbaserad regionutveckling	11
Fallgropar	11
Slutligen	12
Lästips	12
Ytterligare information	13

Förstärkning av regioners verksamhetsförutsättningar

Platsbaserad regionutveckling är strategisk politik där man identifierar lokala problem och resurser och utvecklar regionen tväradministrativt i omfattande samarbete med aktörer i regionen. Utgångspunkten är tanken att institutioner, aktörer, företag och invånare i regionen bäst känner de lokala förhållandena. Genom att utnyttja detta förbättras de lokala ekonomiernas förmåga att fungera självständigare som en del av större utvecklings- och kompetensnätverk.

Utgångspunkterna för denna publikation baserar sig på boken [*Platsbaserat samhälle som perspektiv*](#). Boken publicerades av arbets- och näringsministeriet sommaren 2016 och består av 13 artiklar. Vi strukturerar alltså det i boken presenterade innehållet ur ett platsbaserat perspektiv med hjälp av aktörsperspektivet som grundar sig på en Quadruple Helix-modell. Som aktörer definieras här den offentliga förvaltningen, företagen, medborgarna och högskolorna. I sista hand får platser sin användning och sin betydelse i medborgarnas vardag då de formas i mötet mellan tekniska (tekno), administrativa (vilja) och emotionella (känsla) motiv. Platser sammanför funktioner och helheter på olika nivåer, så som lokal, regional, nationell och internationell.

Platsbaserad regionutveckling:

- Granskar samhället som relationer, skalor och nätverksstrukturer knutna till plats.
- Svarar på globaliseringens utmaningar genom smart specialisering
- Baseras på en dialog mellan medborgarna, administrationen, företagen och högskolorna för att skapa och genomföra en vision och ett program för gemensam lokal utveckling
- Baseras på de regionala aktörernas vilja samt förmåga att samla, välja och koordinera funktioner som tematiska helheter
- Utgör allt oftare ett skapande av platser, som sker utanför den givna platsen och genom olika intressegruppers och aktörers ställningstaganden

Regional variation och nätverksstrukturer

Regionala skillnader i välfärd och ekonomisk utveckling ökar. De faktorer som förklarar regionala skillnader är komplicerade och de kan i den globala ekonomin inte förklaras som enkla orsakssamband. Ofta handlar det om att utvecklingen koncentreras till kärnområden, som i huvudstadsregionen och i de stora universitetsstäderna och en nedåtgående spiral i perifera områden eller områden med strukturförändringar. Vi är i en situation där en ekonomi med globala nätverk skapar en ny slags oförutsägbarhet: stora företag lägger ner sin verksamhet vilket medför svåra lokala problem, som i Kaskö, Salo och Kemijärvi, eller alternativt landar nya sysselsättande aktörer på området, som Googles servercentral i Fredrikshamn eller kinesiska Kaidis biorafinaderiprojekt i Kemi.

Nuvarande kriterier för att rikta företags- och projektstöd förebygger inte nödvändigtvis regionala skillnader (Lehtonen & Muilu 2016). De förmår inte heller svara på de utmaningar som den globala ekonomin fört med sig och som kräver snabb reaktion. Det krävs ett nytt slags tänkande som identifierar betydelsen av nätverksstrukturer för utveckling av regioner och platser. Avsikten är att skissa på sådana verktyg för flexibelt tänkande, smidig utveckling och lokal mobilisering med hjälp av en modell för platsbaserad regionutveckling.

Enligt vårt synsätt ger inte en traditionell regionalpolitik baserad på intressesfärer och sektorer lika goda resultat som framtidsorienterad platsbaserad regionalutveckling som är strategisk och beaktar balanserad utveckling av hela landet som en möjlighet att svara på den globala ekonomins växande utmaningar. Tillräcklig uppmärksamhet bör ägnas åt de hinder som administrativa och ideologiska gränser utgör. Sådana är typiskt landskaps- och kommungränser som delar funktionella områden, men de kan också vara stelnade ideologier, som en regionalpolitisk diskussion baserad på en gammaldags landsbygd-stad-dikotomi.

Diskussionen fokuserar på konkurrensen mellan metropolerna varvid städernas beroende av energi, rent vatten och livsmedel glöms bort. Man inser inte landsbygdens roll för samhällsekonomin, naturresursanvändningen och välfärden. Stad och landsbygd gör varandra möjliga genom att forma ett naturligt kontinuum. Landsbygden är allt oftare en plats för tillfälligt boende, rum för fritidsintressen, miljö för att upprätthålla kunskapen om naturen, resursbas för förnybar energi, värd för turismnäring och det arktiska symbolvärdet samt finländarnas mentala landskap.

Administrativa och territoriella skiljelinjer samt motsatsställningen mellan landsbygd och stad kan rivas genom att visa på möjligheterna med att tänka i nät och mosaiker som en del av dagens utmaningar inom regionalutvecklingen (Vartiainen 2016). Platsbaserad regionalutveckling betonar betydelsen av nätverk, överlappning, korsningar och glidande övergångar för att skissa funktionella regioner vilket i sin tur bättre förklarar den komplexa miljön vid regionalutveckling.

Från regionblint mot platsbaserat

I ljuset av historien – och närhistorien – är den finländska regionalpolitiken, i en bokstavlig tolkning, mycket platsbaserad, eftersom kommunernas självstyrelse även för medborgarna har skapat en naturlig och tillförlitlig ram för verksamhet och boende. Kommunerna har utgjort ryggraden i det platsbaserade samhället allt ifrån 1865 till dessa dagar. Även när landskapsförbunden grundades, efter 1993 års regionalpolitiska lagstiftning betonades kommunernas ställning, vilket kan ses som förstärkning av plats som bas (Kahila 2016).

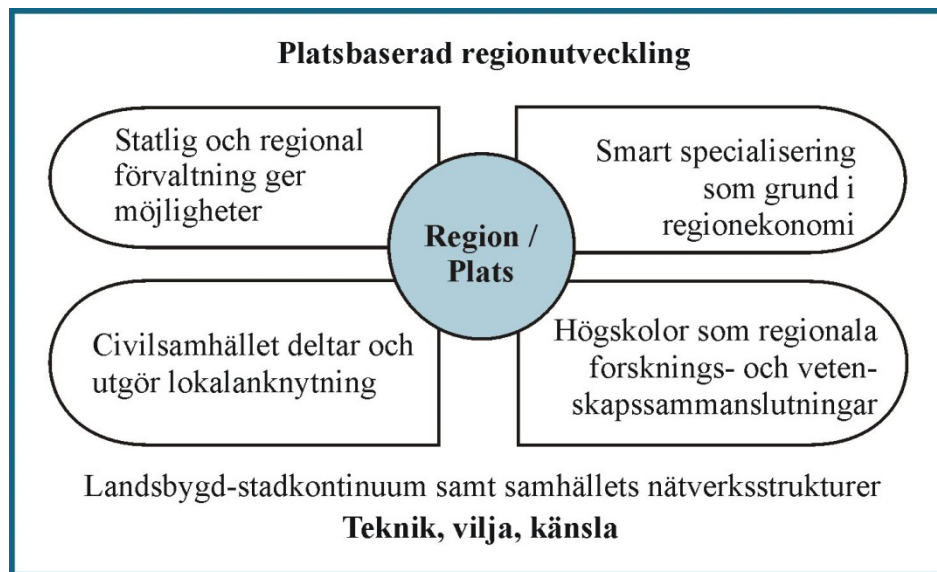
Platsbaserad utveckling utgör en central del av EU:s kohesionspolitik. Enligt det platsbaserade perspektivet bör EU:s strategier skräddarsys enligt lokal kontext och överskrida bransch- och administrativa gränser. (Barca 2009). Den centrala tanken i kohesionspolitiken är att identifiera regionernas problem, reagera på dessa och därigenom sträva efter att i samarbete mellan politiksektorerna förbättra verksamhetsförutsättningarna och välfärden för de människor som bor i regionen. Motsatsen till en aktiv platsbaserad politik som identifierar regionernas unika egenskaper är en så kallad platsneutral eller regionblind strategi som ser regionala förändringar, som t.ex. ökning av utvecklingsskillnader dem emellan, som ett naturligt resultat av ekonomisk verksamhet (Eskelinen 2016).

Ett platsneutralt och regionblint angreppssätt är en dominerande praxis i sektorförvaltningen exempelvis i utbildnings- och kulturministeriets politik eller Tekes verksamhet, vilket vi ifrågasätter som strategiskt val; speciellt när det granskas i förhållande till de på sin tid gjorda högskolepolitiska valen samt Finlands geografiska randvillkor. Kettunen och Kull (2016) framhäver dessutom kommunernas olikheter och att statens utvecklingsprogram är platsblinda, eftersom de inte beaktar skillnader mellan kommunerna. En platsbaserad politik har främst varit aktuell vid utveckling av landsbygden, men den borde också utgöra utgångspunkten inom andra politikområ-

den, som högskolepolitiken, innovationspolitiken och förnyelse av förvaltningen. Vårt budskap är att platsbaserad regionalutveckling integrerar politik, verksamhetsriktlinjer och strategier på olika nivåer och därigenom skulle den kunna fungera som riktlinje för politisk beredning och politiskt beslutsfattande.

Platsbaserat har fyra hörnstenar

I platsbaserad utveckling är det frågan om växelverkan mellan olika aktörer, men även om det oskiljbara sambandet mellan människa och miljö, där de val som förändrar lokalmiljön alltid också påverkar naturens ekosystem. Vi strukturerar platsbaserad regionalutveckling med hjälp av den så kallade Quadruple helix-modellen där växelverkan mellan olika slags aktörer betonas (figur 1).

Vi granskar centrala utvecklingstrender, reformer eller politik för varje institutionell aktivitet ur perspektivet platsbaserad regionalutveckling. Aktuellt innehåll i den offentliga förvaltningen är landskapsreformen, i civilsamhället lyfts delaktighet fram som viktigt, under det att företagen och framgångsrik regional ekonomi visar sig som smart platsbaserad specialisering. I anslutning till högskolorna betonas regional verkningsgrad.

De förändringstrender som presenteras kopplas samtidigt till en humanistisk tanke om att bakom all samhällelig aktivitet finns den samlade effekten av teknik, vilja och känsla. I delaktighet är det frågan om demokrati och möjligheten att påverka, när det gäller smart specialisering betonas tilltro, sökande efter nytt och infrastruktur, högskolorna skapar bildning, kunskap och framtidstro. I denna mening blir lokal utveckling till en dialog mellan aktörer, institutioner samt såväl materiella som immateriella resurser, där samhällets nätverksstrukturer blir viktiga.

Landskapsreformen en utmaning för förvaltningen

Den pågående vård- och landskapsreformen förändrar kommunernas roll genom att flytta ordnandet av social- och hälsovårdstjänster, räddningsväsendet, miljöhälsovården samt regionala utvecklingsuppgifter till landskapen. Landskapen är dock inte

på väg att få beskattningsrätt, utan de genomför sina uppgifter inom budgetramar som staten ställer upp. Statens ekonomiska styrning förstärker också den politiska styrningen, vilket kommer att starkt påverka regionernas självständighet samt möjlighet att utvecklas. Ifall landskapsreformen leder till en förstärkt uppifrån-ner-politik, kan inte denna utvecklingsriktning anses vara önskvärd ur perspektivet en strategisk platsbaserad politik eller en förvaltning som främjar lokal aktivitet.

Reformen har dock platsbaserade element i den meningen att huvuddelen av verksamheten vid statens regionförvaltning, som uppgifter inom näringslivsutveckling, trafiksystemplanering, miljö och naturresurser, planeras att flyttas till de nya landskapen vars representanter väljs genom val. Utveckling ur regionernas egna utgångspunkter påverkas i praktiken väsentligt av hur styrkeförhållanden och dialog mellan centralförvaltningen, landskapsförvaltningen och lokalförvaltningen i praktiken realiserar i de nya landskapen.

Ökning av demokratin för sannolikt med sig politiker som är intresserade av att utveckla landskapen. En förstärkt mellannivå ökar den regionalpolitiska diskussionen. Det finns dock en risk att makten i landskapen koncentreras till en för liten grupp politiskt aktiva människor, som samtidigt finns i kommunfullmäktige samt lokala föreningar och organisationer. Enligt vårt synsätt är det osannolikt att den vanliga medborgarens intresse för representativ demokrati skulle öka i och med reformen.

Utvecklingen blir inte nödvändigtvis mera platsbaserad genom att de uppgifter inom social- och hälsovården som kommunerna sköter, eller åtminstone ansvaret för att organisera, flyttas till mellanförvaltningsnivå det vill säga landskap och social- och hälsovårdsområden. Å andra sidan kan vårdreformen förstärka platsbaserad regionalutveckling om företag, andelslag och föreningar i regionen utnyttjas som en del av tjänsteproduktionen. En annan möjlighet att förstärka platsens roll döljer sig i utvecklingen av digitala tjänster och rörliga serviceformer, så att klienterna kan bo kvar i till exempel en bekant miljö eller bygemenskap utan att servicens tillgänglighet eller kvalitet skulle försämrats väsentligt.

Vårdreformen förstärker platsbaserad regionalutveckling om företag och föreningar i regionen utnyttjas för tjänsteproduktionen.

I och med landskaps- och vårdreformen minskar kommunernas ansvar och samtidigt blir det utrymme för att effektivisera det kommande verksamhetsfältet. Kommunernas lokala kompetens bör förädlas och förstärkas till att motsvara den föränderliga verksamhetsmiljön. Kommunerna ska även i fortsättningen svara för lokal utveckling samt för att exempelvis sammanföra frivilliga aktörers kompetens. Sannolikt ökar konkurrensen mellan kommunerna, varvid grundpelarna i kommunens konkurrenskraft bildas av en aktiv näringspolitik, flexibel planläggning, en närgemenskap som stöder välfärd samt av en förmåga att fungera som en lokal koordinator för verksamhet på olika nivåer. I landsbygdskommunerna känner man också naturförhållanden och landsbygds behov väl. Aktörer som är bundna till området har sakkunskap om närmiljön.

Civilsamhälle och delaktighet

Tanken om platsbaserad regionutveckling formas också genom medborgarnas delaktighet. Till exempel i Sverige genomförs så kallad lokalt ledd utveckling (*community-led local development*) under pågående programperiod i Europeiska unionens struktur- och investeringsfonder. Boende, service, trafik, arbetsliv, företagande, miljöskydd och samhällsplanering behöver som stöd ett brukarperspektiv som ska göras till en stark del av planering och förvaltning.

Lösningar för välfärdstjänster har sökts ur alltför schablonmässiga modeller som inte i tillräcklig utsträckning beaktar lokala behov och resurser. Som alternativ till dylika modeller erbjuder Kattilakoski och Rantamäki (2016) platsbaserade lösningar. En tätare koppling av lokala och gemenskapsbaserade lösningar till den nationella välfärdspolitiken ses som ett sätt att bygga lösningar som klarar knappa tider och som främjar förverkligandet av medborgarnas grundläggande rättigheter. Välfärdssystemets viktigaste enskilda komponent är erfarenheten av delaktighet, vare sig det är frågan om att motverka ensamhet, utanförskap eller fattigdom eller överhuvudtaget möjligheten att delta i medborgarverksamhet.

Parallellt med och i närgemenskaperna verkar samhällseliga rörelser vars verksamhet baseras på nätverk, flockbeteende, enskilda evenemang och inofficiella åsiktsgemenskaper. Grunden för dessa gemenskapers verksamhet är ett samhälle som tar sats ur reaktiviteten i sociala medier, så att ett direkt ställningstagande åtminstone i viss mån ersätter en stelare och långsammare representativ demokrati. Även om gemenskapernas medlemmar inte längre skulle samlas till talko, är de fortsättningsvis intresserade av att utveckla platser i former med lösare bundna aktiviteter eller som olika slags projekt. Dock upplevs platser fortfarande som viktiga för att relatera känslor och som fasta punkter för det gemensamma minnet.

En slags paradox när det gäller platsförankring uppstår av att ett områdes identitet inte längre kan ses som en internt enhetlig, avgränsad olikhet i förhållande till resten av världen. Även den ser ut att få former med nätkaraktär som visar sig som evenemangsbaserat, säsongsmässighet eller kopplat till ibland mycket olikartade intressegrupper över platsgränserna.

Medborgarnas vardagliga val kan leda till överraskande slutresultat. Sannolikt stigande trender är naturhushållning och bytesekonomi, som i en knapp tid ökar upplevelsen av välfärd och smidighet i vardagen. För en stor grupp konsumenter är det viktigt att få rena livsmedel av hög kvalitet som är närproducerade på ett hållbart sätt. Medborgarna intresserar sig också för lokal kultur samt lokala traditioner och produktionsmetoder.

Smart specialisering som motor i regioneekonomi

Smart specialisering är platsbaserad utveckling som siktar på förnyelse och utvidgning av de regionala ekonomierna och som har identifiering och förstärkning av lokala styrkor och tillhörande värdekedjor som utgångspunkt. Enligt platsbaserad utveckling borde strategin för smart specialisering skraddarsys till en lokal kontext med hjälp av tillgänglig information och kunskapsbas.

Aktörerna i regionen har den bästa sakkunskapen om styrkorna i den egna regionen och de bör fatta besluten om prioriteringarna för utveckling av regioneekonomin och utnyttjande av nya affärsmöjligheter. I diskussionen deltar representanter för den

offentliga sektorn, universiteten samt icke-statliga organisationer. Regionutvecklare och politiska aktörer samt regionala sammanslutningar bör tänka företagsmässigt. Detta förutsätter utveckling av en heuristisk – såväl fysisk som mental – regional verksamhetsmiljö. Det är utmanande att söka efter nya affärsmöjligheter, eftersom det kräver aktivitet: företagarna förutsätts vara framtidsorienterade, av regionutvecklarna förväntas ledarskap som främjar en entreprenörmässig process, högskolorna bör producera kunskap om regionens affärsmöjligheter och det civila samhället delta i val av prioriteter. (Virkkala 2015).

Nytt söks genom att kreativt kombinera olika kompetensområden och nyckelteknologier eller genom att modernisera befintlig affärsverksamhet. Överraskande kombinationer kan hittas genom att överskrida stad-landgränser eller genom att flytta fungerande teknologier till helt nya sammanhang. Företagsmässigt sökande bör fokusera på funktioner, inte branscher eller enstaka företag. Ny affärsverksamhet kan man söka i teknologier som förenar många funktioner, som industriell design, digitalisering eller lösningar för hållbar energi. Det behövs produkter och tjänster som har nära koppling till tidigare kompetens, kunskapsbas och teknologier, och dessa bör kombineras kreativt. Då utvecklas inte till exempel skogsindustri eller enskilda företag i skogsbranschen, utan t.ex. utnyttjandet av nanoteknik i skogsindustrin, utnyttjandet av digitalisering i turism eller koppling av turism och livsmedelsbransch för att utveckla upplevelseekonomin.

Landskapsförbunden har i Finland skapat strategier för smart specialisering som en del av utvecklingsprogrammen för landskapen. I och med landskapsreformen förstärks även utvecklingen av näringarna så att processerna för företagsmässigt sökande kan bli mera synliga än idag. När man söker nya affärsmöjligheter är det viktigt med ett brett lokalt samarbete och kunskapsinhämtande från högskolor i regionens breda nätverk.

Regional verkningsgrad och lokal kunskap

Det regionala högskolesystemet har utgjort en nationell styrka som stött innovationsverksamhet och platsbaserad utveckling. Systemet, som har byggts upp från slutet av 1950-talet med regionalpolitiska motiveringar, måste man förmå göra till en styrka kopplad till dagens trender i en situation med allt mera kännbar globalisering. Identifiering av högskolornas regionala effekt skapar förutsättningar för platsbaserad regionutveckling. Det är frågan om en dubbelriktad överföring: lokal kunskap förädlas till en del av bredare kontexter av kunskap och forskning samtidigt som forskningskunskap med global spridning filtreras genom högskolorna för användning i lokala sammanhang.

Yrkeshögskolorna har medvetet skött den så kallade tredje uppgiften, och de har haft en tydlig roll i utvecklingen av sina regioner. Även universiteten har varit viktiga, men dagens finansieringsmodeller främjar inte universitetens tredje uppgift. Vi föreslår att en del av den nationella finansieringen till Finlands Akademi och Tekes kanaliseras genom de nya landskapen. Regional verkningsgrad är ett fördelningskriterium utöver hög vetenskaplig kvalitet. I Norge fördelas en del av forskningsrådets, som motsvarar Finlands Akademi, resurser på landskapsnivå.

Landskapsuniversitetens och -yrkeshögskolornas rurala områden utgör fronten för hållbar utveckling när deras betydelse som en del av kunnandets och konsumtionens nätverksstruktur förstås. Intressanta teman är förstärkningen av bioekonomin, bromsning av klimatförändringen, utveckling av förnybara energireserver och cirkulär ekonomi. I ett samhälle baserat på postfossil bioekonomi utjämnas sannolikt styrke-

balansen mellan stad och landsbygd så att landsbygdens strategiska betydelse ökar (Andersson 2016). Landskapen bör ges tillräckliga verktyg för att utveckla regionernas styrkor, bredda kunskapsbasen och utnyttja redan befintliga forsknings- och utbildningsstrukturer.

Vi föreslår att en del av den nationella finansieringen till Finlands Akademi och Tekes kanaliseras genom de nya landskapen. Regional verkningsgrad är ett fördelningskriterium utöver hög vetenskaplig kvalitet.

Modell för platsbaserad regionutveckling

I platsbaserad utveckling utnyttjas områdets fysiska, sociala, ekonomiska och kulturella värde. Olika områden har olika styrkor, utmaningar och problem som det är viktigt att identifiera. Begreppet aktör framhävs starkt, eftersom ingen utveckling sker utan aktiva människor som ger platser betydelse ur många olika slags perspektiv och utgångspunkter. Aktörer i landskapet nätverkar allt oftare utanför området och även aktörer utanför området deltar i platsbaserad utveckling. I stället för en traditionell geografiskt begränsad lokalitet kan man i stället tala om nylokalitet som är en kör med många röster baserad på de mest varierande influenser, motiv och former av aktörer.

I Quadruple helix-modellens idealfall fungerar den nya demokratiska landskapsförvaltningen, företag och liknande aktörer, civilsamhället och regionens högskolor i tät växelverkan med varandra. De har ett äkta engagemang för utmaningarna i regionens ekonomiska utveckling, hållbart utnyttjande av naturresurser och en balanserad växelverkan mellan stad och land. De olika aktörerna skapar också aktivt nya möjligheter och identifierar strategiskt viktiga platsöverskridande kopplingar. I det ideala fallet uppstår ett engagerande och kreativt nätverk som skapar en positiv självförstärkande spiral. Regionen identifierar sin lokala olikhet genom sina kopplingar till andra regioner och platser.

Fallgropar

Offentlig förvaltning: Landskapsförvaltningen förmår inte överbygga de gränser som sektorer, branscher eller förvaltningar utgör och regionutvecklarna förmår inte koordinera processen för företagsmässig sökning.

En överdimensionerad reglering, åtgärder som försämrar verksamhetsförutsättningarna och överhuvudtaget en uppifrån styrd dystert atmosfär medför förändringsmotstånd och brist på engagemang vilket inte främjar ett enhetligt samhälle eller konkurrenskraften.

Civilsamhället: Medborgarna blir inte intresserade av gemensamma frågor. En alltför stor ökning av ojämlikhet och brist på delaktighet kan leda till kris för demokratin.

Företag och regionekonomi: Företagen är inte regionalt rotade och inte intresserade av utvecklingen i den omgivande regionen, utan de utnyttjar befintliga lokalisering fördelar men är inte villiga att utveckla dem.

Universitet och högskolor: Universiteten fokuserar sin verksamhet till undervisnings- och kulturministeriets finansieringsindikatorer samt forskningsämnen enligt internationella trender, vilket så småningom leder till att deras verksamhet lösgörs från lokala och till och med nationella sammanhang.

Slutligen

I den ideala modellen är landskapsbaserade regionekonomier, som specialiserar sig på sina styrkor och utvecklar dem vidare, en regional resurs. Arton landskap med sina gränser skapar en positivt konkurrerande atmosfär där man sporrar varandra. Detta främjar genomförandet av platsbaserad regionutveckling. Alla landskap kommer kanske inte att ha lika stor framgång, men som bäst hittar de sin egen individuella stig som en del av en verksamhetsmiljö som styrs av den globala konkurrensen. I modellen för platsbaserad regionutveckling utnyttjas det befintliga nätet av högskolor, som byggts under decennier, för koordinering av regionalt kunnande i samarbete med landskapet och en centralförvaltning, som tillåter en smidig regionutveckling. Platsbaserad utveckling visar sig som ett fenomen bundet till samhällets nätverksliknande grundstrukturer och på vars grund regioner och platser utvecklas. Till grundstrukturerna räknas också samhällets servicesystem och skyddsnät där också digitaliseringen spelar en allt viktigare roll.

Landskapet samlar kommunernas platsbaserade kunskap på landskapsnivå. Landskapet är en faktor som utöver företagets delaktighet också möjliggör medborgarnas delaktighet. Fröna till sociala innovationer och samhällslig enhet sås i kommunerna och deras lokalsamhällen. Denna resurs får inte slösas bort. På detta sätt skapas lokala möjligheter för delaktighet och engagemang som i bästa fall ger upphov till välfärd på alla nivåer i samhället.

Lästips

[1] Andersson, Kjell (2016). Flödesbaserad politik. I verket, se källa nr 8.

[2] Barca, Fabrizio (2009). An agenda for a reformed cohesion policy: a place-based approach to meeting European Union challenges and expectations. Independent report prepared at the request of the European Commissioner for regional policy. Danna Hübner, European Commission, Brussels.

[3] Eskelinen, Heikki (2016). Paikkaperustainen kehittäminen – Suomi isossa kuvasa. I verket, se källa nr 8.

[4] Foray, Dominique (2015) Smart specialisation: Opportunities and challenges for regional innovation policy. Abingdon: Routledge.

[5] Kahila, Petri (2016). Paikkaperustaisuuden kehittäminen vahvasti paikkaperustaisessa maassa. I verket, se källa nr 8.

[6] Kattilakoski, M. & N. Rantamäki (2016). Maaseudun paikalliset hyvinvointijärjestelmät kansallisen hyvinvointipolitiikan kontekstissa. I verket, se källa nr 8.

[7] Lehtonen, Olli & Muilu, Toivo (2016). Paikallisesta kehittämistarpeesta kriteeri paikkaperustaisen aluekehittämisen kohdentamiselle? I verket, se källa nr 8.

[8] Luoto, Ilkka, Kattilakoski, Mari & Peter Backa (toim. 2016). Näkökulmana paikkaperustainen yhteiskunta. Helsingfors: (Arbets- och näringsministeriets publikationer. Alueiden kehittäminen 25.

[9] Vartiainen, Perttu (2016). Paikkojen hierarkia, mosaiikki ja verkosto. I verket, se källa nr 8.

[10] Virkkala, Seija (2015). Älykäs erikoistuminen ja alueelliset innovaatiojärjestelmät talouskasvun lähteenä. Talous & Yhteiskunta 3/2015, 42-46.

<http://www.labour.fi/ty/tylehti/ty32015/erikoistuminen-innovaatiojarjestelmat/>

Ytterligare information

Universitetslektor Ilkka Luoto har undersökt växelverkan mellan landsbygd och stad som en del av temor om platsbaserad och regionutveckling, landsbygdens digitalisering samt kulturella och språkliga tolkningar av provinsialism. E-post: Ilkka.luoto(at)uva.fi.

Ytterligare information: E-boken "Näkökulmana paikkaperustainen yhteiskunta". <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-118-0>

Professor Seija Virkkala har undersökt regionutveckling, företagens regionala bindningar, partnerskap i regionutveckling, perifera innovationssystem, smart specialisering, effekten av EU:s strukturprogram samt nationsöverskridande lärande vid regionutveckling. E-post: seija.virkkala(at)uva.fi.

Ytterligare uppgifter: forskningsprogrammet Paikkaperustainen yhteiskunta ja aluekehittäminen <http://www.uva.fi/fi/research/groups/deliberation/aluekehitys/>

Platsbaserad regionutveckling som strategisk kompass

ISSN 1797-3562 (verkkojulkaisu)

ISBN 978-952-327-188-3

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet